

คำนำ

ตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11 กับโรงเรียนสุราษฎร์พิทยา โดยมติเห็นชอบร่วมกันในการประสานความร่วมมือส่งเสริม สนับสนุน เผยแพร่ ในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน โดยอาศัยกลไกทางการศึกษาเป็นเครื่องมือในการปลูกจิตสำนึกให้แก่เยาวชน การเสริมสร้างทัศนคติ ค่านิยม ความซื่อสัตย์สุจริตในหน่วยงาน ตลอดจนผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการศึกษาทุกคน เพื่อยกระดับให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนเป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุจริตและโรงเรียนสุจริตตามบันทึกข้อตกลงสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต 2004 ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และเห็นว่าการส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดการเสริมสร้างทัศนคติ ค่านิยม ความซื่อสัตย์สุจริต แก่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกคนในโรงเรียน การสร้างเครือข่ายป้องกันและปราบปรามการทุจริต และการนำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มาขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติในระดับโรงเรียน

ภัทรา คำดา

ผู้รายงาน

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทนำ	1
หลักการแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	5
วิธีการดำเนินงาน	12
ผลการดำเนินงาน	14
สรุปผลและข้อเสนอแนะ	20

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของโครงการ

เนื่องจาก ปัจจุบันปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันถือได้ว่าเป็นปัญหาใหญ่ที่เกิดขึ้นในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย ซึ่งปัญหานี้ยังไม่มีทีท่าว่าจะหมดไป อีกทั้งยังทวีความรุนแรงและซับซ้อนมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าประเทศไทยจะก้าวเข้าสู่ความทันสมัย มีระบบการบริหารราชการสมัยใหม่ มีการรณรงค์จากองค์กรของรัฐ หรือองค์กรอิสระต่าง ๆ ที่เห็นพ้องกันว่า การทุจริตคอร์รัปชันเป็นปัญหาที่นำไปสู่ความยากจน และเป็นอุปสรรค ที่ขัดขวางการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง สำหรับประเทศไทยนั้น เป็นที่ทราบกันทั่วไปว่า ปัญหาเรื่องการทุจริตคอร์รัปชันเป็นปัญหาสำคัญ ที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก ปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นมาช้านานจนฝังรากลึก และพบเกือบทุกกลุ่มอาชีพในสังคมไทย เกี่ยวพันกับวิถีชีวิตของคนไทยมาอย่างยาวนาน หรือกล่าวได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมไทยไปแล้ว สาเหตุของปัญหาที่พบ คือ การทุจริตคอร์รัปชันเป็นประเพณีนิยมปฏิบัติที่มีมาตั้งแต่สมัยดั้งเดิมยังคงมีอิทธิพลต่อความคิดของคนในปัจจุบันอยู่ค่อนข้างมาก ฉะนั้น พฤติกรรมการปฏิบัติของข้าราชการจึงไม่สอดคล้องกับแนวความคิดของการเป็นข้าราชการสมัยใหม่ การฉ้อราษฎร์บังหลวง ของข้าราชการด้วยความไม่รู้หรือด้วยความบริสุทธิ์ใจ จึงยังคงปรากฏอยู่ค่อนข้างมาก นอกจากนี้การทุจริตคอร์รัปชันของข้าราชการอยู่ที่ตัวข้าราชการ ปัญหาที่เกิดจากความคิด ความไม่มีประสิทธิภาพ ของตัวระบบ และปัญหาของตัวข้าราชการไม่ว่าจะเป็นเรื่องของรายได้ สวัสดิการ จริยธรรมในการทำงาน ความคาดหวังและโอกาสในชีวิตของตัวข้าราชการการบริหารราชการแผ่นดินเป็นสาเหตุที่สำคัญที่สุดประการหนึ่ง ของการเกิดทุจริตคอร์รัปชันในวงราชการอันนำไปสู่การสูญเสียเงินรายได้ของรัฐบาล ความไม่เสมอภาคในการให้บริการของข้าราชการแก่ผู้มาติดต่อประชาชนผู้เสียภาษีไม่ได้รับบริการที่มีคุณภาพ

ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 – 2564) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริตอันมีกลยุทธ์ว่าด้วยเรื่องของการปรับฐานความคิดทุกช่วงวัยตั้งแต่ปฐมวัยให้สามารถแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ส่งเสริมให้มีระบบและกระบวนการกล่อมเกลாதองสังคมเพื่อต้านทุจริต ประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเครื่องมือต้านทุจริตเสริมพลังการมีส่วนร่วมของชุมชน (Community) และบูรณาการทุกภาคส่วนเพื่อต่อต้านการทุจริต คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) จึงได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการจัดทำหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้ ด้านการป้องกันการทุจริตขึ้น เพื่อศึกษา วิเคราะห์ และรวบรวมข้อมูล กำหนดแนวทางและขอบเขตในการจัดทำหลักสูตร ยกร่างและจัดทำเนื้อหาหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้ พิจารณาให้ความเห็นเพิ่มเติม กำหนดแผนหรือแนว

ทางการนำหลักสูตรไปใช้ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และดำเนินการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย คณะอนุกรรมการจัดทำหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้ ด้านการป้องกันการทุจริตได้ ร่วมกันสร้างหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา : Anti-Corruption Education หลักสูตรดังกล่าวได้ผ่านกระบวนการ นำไปทดลองใช้ เพื่อปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพ สำหรับการใช้ในกลุ่มเป้าหมายต่อไป นอกจากนี้ คณะอนุกรรมการ จัดทำหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้ ด้านการป้องกันการทุจริตยังได้คัดเลือกสื่อการ เรียนรู้ จากแหล่งต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อประกอบการเรียนการสอนต่อไปสำนักงาน ป.ป.ช. หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา : Anti-Corruption Education จะสร้างความรู้ความเข้าใจและ ทักกะให้แก่ผู้เรียนหรือผู้ผ่านการอบรมในเรื่องการคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ ส่วนรวม ความอายและความไม่ทนต่อการทุจริต STRONG : จิตพอเพียงด้านทุจริต และพลเมืองกับความ รับผิดชอบต่อสังคม เพื่อร่วมกันป้องกันหรือต่อต้านการทุจริต มิให้มีการทุจริตเกิดขึ้นในสังคมไทยร่วมสร้าง สังคมไทยที่ไม่ทนต่อการทุจริตต่อไป

ตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11 กับโรงเรียนสุราษฎร์พิทยา โดยมติเห็นชอบร่วมกันในการประสานความร่วมมือ ส่งเสริม สนับสนุน เผยแพร่ ในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน โดยอาศัยกลไกทางการศึกษาเป็นเครื่องมือในการ ปลุกจิตสำนึกให้แก่เยาวชน การเสริมสร้างทัศนคติ ค่านิยม ความซื่อสัตย์สุจริตในหน่วยงาน ตลอดจนผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการศึกษาทุกคน เพื่อยกระดับให้สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาและโรงเรียน เป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุจริต และโรงเรียนสุจริต ตามบันทึกข้อตกลง สพฐ.ใส สะอาด ปราศจากการทุจริตคอร์รัปชันทุกรูปแบบ และมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตลอดจนร่วมขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

โรงเรียนสุราษฎร์พิทยาจึงเล็งเห็นถึงความจำเป็นในการส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดการเสริมสร้างทัศนคติ ค่านิยม ความซื่อสัตย์สุจริต แก่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกคนในโรงเรียน การสร้างเครือข่าย ป้องกันและปราบปรามการทุจริต และการนำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มา ขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติในระดับโรงเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ดังกล่าว

โครงการ/กิจกรรม โรงเรียนเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โรงเรียนสุจริต)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดการเสริมสร้างทัศนคติ ค่านิยม ความซื่อสัตย์สุจริต แก่ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนทุกคนภายในโรงเรียน
2. เพื่อสร้างเครือข่ายป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในกลุ่มผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง และประชาชนทั่วไป เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ
3. เพื่อให้โรงเรียนนำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ดัชนีวัดคุณธรรมและความโปร่งใส ของสำนักงาน ป.ป.ช. ไปประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลแก่บุคลากรในการจัดการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างถูกต้องมีคุณธรรม ปราศจากการทุจริต

เป้าหมาย

1. เชิงปริมาณ

- 1.1 ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนโรงเรียนสุราษฎร์พิทยา มีส่วนร่วมและได้รับการส่งเสริมทัศนคติ ค่านิยม ความซื่อสัตย์สุจริต ตามโครงการไม่น้อยกว่าร้อยละ 90
- 1.2 โรงเรียนมีการสร้างเครือข่ายป้องกันและปราบปรามการทุจริตในกลุ่มผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนโรงเรียนสุราษฎร์พิทยา เข้ามามีส่วนร่วมการป้องกันและต่อต้านการทุจริตไม่น้อยกว่าร้อยละ 90
- 1.3 นักเรียนโรงเรียนสุราษฎร์พิทยา มีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษาด้านความซื่อสัตย์สุจริต ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 100 และผลการประเมินอยู่ในระดับ 3 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90

2. เชิงคุณภาพ

- 2.1 ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียนทุกคนภายในโรงเรียนมีส่วนร่วมและได้รับการส่งเสริมทัศนคติ ค่านิยม ความซื่อสัตย์สุจริต
- 2.2 โรงเรียนมีการสร้างเครือข่ายป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในกลุ่มผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาผู้ปกครอง และประชาชนทั่วไป เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ
- 2.3 โรงเรียนนำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ดัชนีวัดคุณธรรมและความโปร่งใส ของสำนักงาน ป.ป.ช. ไปประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาล แก่นักเรียนให้มีคุณธรรม ปราศจากการทุจริต

งบประมาณ

ได้รับงบประมาณเงินอุดหนุนจากโรงเรียนสุราษฎร์พิทยาจำนวน 40,000 บาท

สถานที่ดำเนินการ

โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา

ระยะเวลาดำเนินการ

เริ่ม 16 พฤษภาคม 2562 สิ้นสุด 30 มีนาคม 2563

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชัน

1. ทฤษฎีสามเหลี่ยมของการทุจริตคอร์รัปชัน (Fraud Triangle Theory) ทฤษฎีที่ได้รับความนิยมและมักถูกนำมาใช้เป็นตัวแบบในการศึกษาการทุจริตคอร์รัปชัน คือ ทฤษฎีสามเหลี่ยมของการทุจริตคอร์รัปชัน (Fraud Triangle Theory) ของ Donald R Cressey 8 โดยทฤษฎีดังกล่าวมีสาระสำคัญ กล่าวคือ การทุจริตคอร์รัปชันมีโอกาสที่จะเกิดขึ้นสูง หากมีเหตุการณ์ หรือปัจจัยเสี่ยง ที่เอื้อต่อการเกิดการทุจริตคอร์รัปชันใน 3 ด้าน ได้แก่ การมีความกดดัน หรือแรงจูงใจ (Pressure or Incentive) ซึ่งผู้ที่กระทำการทุจริต คอร์รัปชันจะมีความกดดัน หรือมีแรงจูงใจ ให้กระทำการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งแรงผลักดันอาจเกิดจาก (1) ความกดดันในการปฏิบัติงาน หรือการปฏิบัติหน้าที่ เช่น กิจกรรมที่มีการกำหนดวัตถุประสงค์และ เป้าหมายโดยใช้ตัวชี้วัดผลลัพธ์ทางการเงินตามระยะเวลาที่กำหนดไว้สูงเกินไป เช่น รายได้ของยอดขาย ผลกำไรที่ได้รับ ฯลฯ ซึ่งหากผู้ปฏิบัติงานทำไม่ได้ตามที่กำหนดไว้จะถูกลงโทษ เจอโทษเหล่านี้มักเป็น ความกดดันที่ก่อให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชัน โดยวิธีการแก้ไขรายละเอียดและตัวเลขบัญชีในรายงานที่ เสนอต่อผู้บริหาร (2) ความกดดันและแรงจูงใจส่วนตัว หรือส่วนบุคคล เช่น ความเดือนร้อนทางการเงิน เฉพาะหน้า หรือบางกรณีอาจเกิดขึ้นจากอุปนิสัยส่วนตัว เช่น ติดการพนัน การใช้ยาที่สุรุ่ยสุร่าย และ เป็นคนที่มีอุปนิสัยชอบความท้าทาย เป็นต้น การมีโอกาสในการกระทำความผิด (Opportunity) กล่าวคือ การมีโอกาสในการกระทำการทุจริตคอร์รัปชันนั้น โอกาสที่เอื้อต่อการจะปกปิดการกระทำการทุจริตคอร์รัปชัน โอกาสที่จะ แปรสภาพของทรัพย์สินที่ได้มาจากการทุจริตคอร์รัปชัน โอกาสในการกระทำความผิดที่เกิดจากจุดอ่อน ของระบบการควบคุมภายในองค์กร หรือระบบการตรวจสอบป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันที่ไม่สามารถ ตอบสนองได้อย่างทันทีทันใด เป็นต้น ซึ่งข้อบกพร่องของระบบการควบคุม หรือมาตรการ ป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน เช่น ขาดการแบ่งแยกหน้าที่ที่มีความเสี่ยงต่อการสร้างความเสียหาย ให้แก่องค์กรการละเมิด หรือการยกเว้นการควบคุม ขาดการควบคุมการเข้าถึงข้อมูล ทรัพย์สิน และระบบสารสนเทศที่มีความสำคัญ ส่วนระบบการควบคุม การทุจริตคอร์รัปชันแบบค้นพบ เช่น ไม่มีร่องรอยที่สามารถตรวจสอบได้ ทำให้สามารถกระทำความผิด ได้โดยไร้ร่องรอย หรือระบบตรวจพบได้ยากไม่มีระบบการควบคุมแบบอัตโนมัติการค้นพบการกระทำความผิด ได้ในระยะเวลาที่เกิดขึ้นจริง ไม่มีการตรวจนับทรัพย์สิน และตรวจสอบบัญชีอย่างสม่ำเสมอ เป็นต้น การมีข้ออ้าง หรือการใช้เหตุผล ที่ทำให้ผู้กระทำความผิดรู้สึกดีขึ้น (Rationale) เช่น การอ้างถึงความจำเป็น ความเดือดร้อนส่วนตัว การอ้างว่าเป็นธรรมเนียม หรือเป็นประเพณีที่ต้องกระทำการอ้างว่าไม่ทราบว่สิ่งที่ตนเองกระทำนั้นเป็นความผิดเพราะเนื่องจากใคร ๆ ก็ทำกัน หรืออ้างว่าเป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม เช่น การตกแต่งตัวเลขการเงินให้มีกำไร เพื่อให้ผู้ถือหุ้น เกิดความพึง

พอใจ หรือเพื่อต้องการได้รับเงินปันผล และราคาหุ้นเพิ่มสูงขึ้น หรืออ้างว่าทำเพื่อ ไม่ให้กิจการล้มละลาย เป็นต้น (อุษณา ภัทรมนตร, 2552)

2. ทฤษฎีการขัดกันแห่งประโยชน์ (Conflict of Interests Theory) ทฤษฎีนี้สามารถอธิบายถึงผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งกันในเรื่องผลประโยชน์ ระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งตามทฤษฎีนี้คำว่า “การทุจริตคอร์รัปชัน” จะมีความหมายที่กว้าง ซึ่งลักษณะของความขัดแย้งมีความเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ที่อยู่ในรูปแบบ ของสิ่งที่ไม่ผิดกฎหมาย อาจเป็นผลประโยชน์ที่มีมูลค่าทางการเงินหรือไม่ก็ได้ หรืออาจหมายถึง ผู้บริหารที่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าสิ่งอื่นใดจนส่งผลกระทบต่อ การปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง ที่ตนเองรับผิดชอบอยู่ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ส่วนรวม ตัวอย่างเช่น ผลประโยชน์ทับซ้อนที่ เรามักพบเห็นกันอยู่ในปัจจุบัน กล่าวคือ การที่ผู้มีอำนาจในรัฐบาลเป็นคู่สัญญากับบริษัท ของตนเอง การทำงานพิเศษนอกเหนือจากงานประจำการเข้าถึงและการรับรู้ข้อมูลภายใน การใช้ทรัพยากร ของทางราชการเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว เป็นต้น ทฤษฎีที่มีความเกี่ยวข้องกับกับการทุจริตคอร์รัปชัน สามารถนำมา ประยุกต์ใช้เป็นตัวแบบในการอธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชันขึ้น ซึ่งตัวทฤษฎี สามารถนำมาใช้ตั้งเป็นคำถามว่า รูปแบบการทุจริตคอร์รัปชันในแต่ละลักษณะนั้นเกิดขึ้น จากบุคคลกลุ่มใดใน สังคม และมีลักษณะของการแสวงหาผลประโยชน์อย่างไรบ้าง ทฤษฎีการขัดกันแห่งผลประโยชน์ได้รับอิทธิพล จากแนวความคิดเรื่องหน้าที่ของหน่วยงาน ราชการสมัยใหม่ หรือองค์กรทางด้านการปกครองสมัยใหม่ และ แนวคิดเรื่องผลประโยชน์สาธารณะ ที่ มีการมุ่งเน้นว่าหน่วยงานราชการสมัยใหม่มีภารกิจทำเพื่อผลประโยชน์ของ ส่วนรวม ส่วนบุคคลสาธารณะ ได้แก่ นักการเมืองและข้าราชการที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่จะต้องมีหลัก จริยธรรมในการทำงาน กล่าวคือ ต้องปฏิบัติหน้าที่เพื่อผลประโยชน์ของประชาชนเท่านั้น มิใช่เพื่อมุ่งแสวงหา ผลประโยชน์ ส่วนตัว ในขณะที่เดียวกันบุคคลสาธารณะต้องปลอดจากอิทธิพล หรือสิ่งล่อตัวล่อใจ เพื่อให้การ ตัดสินใจเป็นอิสระและเป็นกลาง ฉะนั้น หลักการขัดกันแห่งผลประโยชน์ในหน่วยงานราชการสมัยใหม่ จึงมีไว้ เพื่อให้บุคคลสาธารณะสามารถใช้ดุลพินิจในการวินิจฉัยปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเป็นธรรม ซึ่งเป็น การปกป้อง ผลประโยชน์ทั้งของประชาชนและของรัฐในเวลาเดียวกัน (สังศิต พิริยะรังสรรค์, 2549)

ความหมายของการทุจริตคอร์รัปชัน

การทุจริตคอร์รัปชันเป็นประเด็นที่นักวิชาการในสาขาวิชาต่าง ๆ ให้ความสนใจ ทั้งสาขา รัฐศาสตร์ กฎหมาย เศรษฐศาสตร์ ปรัชญา สังคมวิทยา ฯลฯ ฉะนั้น ความหมายของ “การทุจริตคอร์รัปชัน” จึงมีคำนิยาม ที่หลากหลายและแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับมุมมองของนักวิชาการแต่ละท่าน ในเบื้องต้น ผู้วิจัยขอเสนอคำ นิยามของ “การทุจริตคอร์รัปชัน” โดยสังเขป ดังนี้ ค วา “คอร์รัปชัน” (Corruption) มีรากศัพท์มาจากภาษา ลาตินว่า Corruption เป็นคำ ที่รู้จักกันดีมานานแล้ว แต่การให้คำนิยามมีหลากหลาย ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ใน การนำไปใช้ ในมุมมอง ของพฤติกรรมศาสตร์นั้น “การทุจริตคอร์รัปชัน” อาจจัดเป็นอาชญากรรมประเภทหนึ่ง

และในบางกรณี อาจถูกมองในความหมายที่แคบและต่างจากการโกง ยักยอก รีดไถ และการขู่ โดยมองว่าการทุจริต คอร์รัปชันเป็นการกระทำของคนสองฝ่ายที่หาประโยชน์ร่วมกันจากฝ่ายที่สาม เช่น การติดสินบน

การให้คำนิยามในบริบทของสังคมไทยในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ระบุไว้ว่าการทุจริตคอร์รัปชัน หมายถึงความประพฤติชั่วคดโกง ฉ้อโกง ส่วนสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ได้ให้ความหมายว่า การทำลาย หรือละเมิดจริยธรรม หรือธรรมเนียมปฏิบัติ ในการบริหารงานของเจ้าหน้าที่รัฐซึ่งรวมถึงพฤติกรรมที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย การทำน้อยกว่าหรือไม่ดี เท่าที่กฎหมายระบุไว้หรือ แม้แต่ทำตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายแต่ใช้วิธีการที่ผิดกฎหมาย และ อีกความหมายหนึ่งที่สถาบันพระปกเกล้า ให้คำจำกัดความไว้คือ การใช้ตำแหน่งงานหรือใช้อำนาจ ในทางมิชอบเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว หรือพวกพ้อง หรือกลุ่มที่ตนต้องสวามิภักดิ์ซึ่งการทุจริตคอร์รัปชันและประพฤติมิชอบจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อเจ้าพนักงานรับ/ขอ/หรือกรรโชกเอาค่าตอบแทน หรือเมื่อ บริษัทเอกชนเสนอให้ค่าตอบแทนเพื่อหลบเลี่ยงกฎหมาย เพื่อผลประโยชน์ ในการแข่งขันทางด้านธุรกิจ

สำหรับการทุจริตคอร์รัปชันในมิติด้านสังคมวิทยาเห็นว่า เป็นพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งเบี่ยงเบนไปจากวิธีปฏิบัติที่ยอมรับกันเพื่อให้ได้ประโยชน์สำหรับตนเอง เป็นพฤติกรรมที่ฉ้อฉลต่อ ความไว้วางใจของสังคม ซึ่งแสดงออกได้แก่ (1) มักเป็นการกระทำที่เกี่ยวข้องกับบุคคลมากกว่าหนึ่งคน (2) โดยภาพรวมเกี่ยวข้องกับ ความลับ (3) มักเกี่ยวข้องกับพันธกรณีหรือประโยชน์ได้เสียร่วมกันของ ผู้ที่เกี่ยวข้อง (4) ผู้ที่กระทำโดยปกติกจะพยายามอำพรางสิ่งที่ตนทำ (5) การกระทำทั้งหลายมัก เกี่ยวข้องกับการฉ้อฉล (6) การกระทำไม่ว่ารูปแบบใด ๆ เป็นการทรยศต่อความไว้วางใจ (๗) การกระทำนั้น มักจะเกี่ยวข้องกับหน้าที่ในสองด้านที่ขัดแย้งกันของผู้กระทำ นั้น (8) เป็นการกระทำที่ละเมิดแบบ แผนพฤติกรรมการทำหน้าที่และความรับผิดชอบตามระเบียบของสังคม

ในด้านของกฎหมายไทยคำว่า“การทุจริตคอร์รัปชัน”ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1 นั้น หมายถึง เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย สำหรับตนเองหรือผู้อื่น ในขณะที่ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 4 คำว่า “การทุจริตคอร์รัปชันต่อหน้าที่” หมายถึง การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใด ในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือ ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่า มีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตนมิได้มี ตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบ สำหรับตนเองหรือผู้อื่น สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แปลความหมายของคำว่า "การทุจริตคอร์รัปชัน" นั้น เป็นการประพฤติมิชอบในวงราชการให้ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Corruption และเมื่อพิจารณา ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แล้ว พบว่ามีความหมายตรงกับคำว่า Corruption เช่นกัน กล่าวคือ การกระทำความผิดต่อ ตำแหน่งหน้าที่ราชการ ซึ่งเจ้าพนักงานเป็นผู้กระทำ เช่น เรียก/รับสินบน หรือการใช้ตำแหน่งหน้าที่ โดยทุจริต หรือเข้ามามีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อ

ประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง หรือการกระทำที่ผิดวินัย ซึ่งในทางกฎหมายถือว่า เป็นการทุจริตคอร์รัปชันต่อหน้าที่ ได้แก่ การกระทำซึ่งแสวงหาประโยชน์ สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

สรุป คือ “ฉ้อราษฎร์ บังหลวง” เป็นการโกงเงินราษฎร์ “บังหลวง” คือ การโกงเงินหลวง ส่วนความหมายของ “การทุจริตคอร์รัปชัน” ไม่มีความหมายตายตัว หากแต่ขึ้นอยู่กับผู้กำหนด ความหมายว่าต้องการสื่อคำว่า การทุจริตคอร์รัปชันในความหมายใด ซึ่งมักสอดคล้องกับผู้ที่ต้องการ ศึกษาในประเทศไทยเอง กฎหมายไทยมิได้ใช้คำว่า “คอร์รัปชัน” หากใช้คำว่า “การทุจริตต่อหน้าที่” ซึ่งเป็นเรื่องของการใช้ตำแหน่งหน้าที่ หรือทำให้เข้าใจผิดว่ามีตำแหน่งหน้าที่นั้น ๆ หาผลประโยชน์อัน มิควรได้ ทั้งยังมีคำที่แสดงถึงการทุจริตคอร์รัปชันของข้าราชการ อยู่แล้ว อันได้แก่ คำว่า “ฉ้อราษฎร์ บังหลวง” ซึ่งนักวิชาการหลายท่านก็มีความเห็นว่าทั้งสอง คือ สิ่งเดียวกัน

สาเหตุของการทุจริตคอร์รัปชัน

ประเวศ วะสี ได้กล่าวไว้ในงานสัมมนา “เราจะป้องกันแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ในยุคปฏิรูปกันอย่างไร” ว่าสาเหตุที่สังคมไทยมีการทุจริตคอร์รัปชันเกิดขึ้นนั้น เนื่องมาจากเหตุผล 3 ประการ คือ

1. โครงสร้างเชิงอำนาจ ลักษณะสังคมไทยเป็นสังคมเป็นความสัมพันธ์กันเชิงอำนาจ ระหว่างผู้มีอำนาจ กับผู้ไม่มีอำนาจ เป็นความสัมพันธ์ทางดิ่ง จะเกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ผู้มีอำนาจใช้ อำนาจหาประโยชน์ มีความฉ้อฉลมาก ผู้ไม่มีอำนาจจะแสวงหาความอุปถัมภ์จากเจ้านายตน สังคมใด ที่มีความสัมพันธ์ทางดิ่ง ที่เรียกว่า Vertical Relationship เศรษฐกิจจะไม่ดี การเมืองจะไม่ดีและ ศีลธรรมจะไม่ดี

2. แนวทางการพัฒนา ที่ผ่านมารัฐบาลรับแนวทางการพัฒนาของตะวันตกเข้ามา ที่เน้นเงิน เป็นตัวตั้ง ดังนั้นจึงเป็นการส่งเสริมให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชัน

3. ความอ่อนแอในระบบ ทั้งระบบการเมือง ระบบราชการ ระบบการศึกษา ระบบศาสนา ระบบสื่อมวลชน

นิพนธ์ พัวพงศกร และคณะ ได้นำเสนอผลการศึกษาวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การต่อต้าน คอร์รัปชันในประเทศไทย พ.ศ. 2553 โดยได้กล่าวถึงต้นตอ หรือสาเหตุของการทุจริตคอร์รัปชันในวงราชการไทยว่าเกิดจากอำนาจหน้าที่ของรัฐ 2 ด้านใหญ่ๆ ได้แก่ อำนาจการอนุญาตให้ละเว้นจาก การปฏิบัติตามกฎระเบียบ เช่น การทุจริตคอร์รัปชันในกระบวนการจัดเก็บภาษีศุลกากร เป็นต้น สำหรับ ด้านที่สอง เกิดจากอำนาจการจัดสรรผลประโยชน์หรือสิทธิในการใช้ทรัพยากร เช่น การสัมปทานต่าง ๆ การจัดซื้อจัดจ้างหรือการใช้จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดินเพื่อการทำโครงการต่าง ๆ เป็นต้น

รูปแบบของการทุจริตคอร์รัปชัน

เมื่อพิจารณาลักษณะของการทุจริตคอร์รัปชันในปัจจุบันเราจะพบว่ามีความแตกต่าง จากในอดีต ทั้งในแง่ของฐานความผิด ความซับซ้อนของรูปแบบการทุจริตคอร์รัปชัน การสร้างเครือข่ายการทุจริตคอร์รัปชันที่เป็นระบบและความเสียหายที่เกิดขึ้น ซึ่งรูปแบบการทุจริตคอร์รัปชันของประเทศไทยในปัจจุบัน สามารถแบ่ง

ออกได้เป็น 4 รูปแบบ ได้แก่ การทุจริตคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่รัฐ ด้านการเงินและการบัญชี การทุจริตคอร์รัปชันในการจัดซื้อจัดจ้าง การแสวงหาผลประโยชน์จากงานที่ให้บริการประชาชนงานตรวจสอบงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม และการจ่ายสินบน

วิทยากร เชียงกุล ได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูล และมีการแบ่งรูปแบบการทุจริตคอร์รัปชัน ออกเป็น 8 รูปแบบ ดังนี้

1. การยักยอก (Embezzlement) ซึ่งสามารถเป็นไปได้ ทั้งการแอบเอางบประมาณ หรือทรัพย์สินของรัฐบาลมาเป็นของตนเอง
2. การที่เจ้าหน้าที่รัฐเรียกรับเงินจากภาคธุรกิจ (Extortion) หรือการที่ภาคธุรกิจให้สินบน หรือผลประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่รัฐ ภายหลังเสร็จสิ้นภาระงานนั้น ๆ หรืองานประสบความสำเร็จ รวมทั้ง การที่เจ้าหน้าที่ตัดสินใจให้ทำ หรือไม่ทำอะไรบางประการ ซึ่งทำให้ผู้ให้สินบนได้รับประโยชน์เหนือ คู่แข่ง
3. การเลือกจ้างบุคคล หรือการแต่งตั้งญาติพี่น้อง หรือพวกพ้องของตน (Nepotism)
4. การทำสัญญาจ้างเหมา หรือการให้สัมปทาน เฉพาะกลุ่มนายทุน หรือพวกพ้องที่ให้ การสนับสนุนตน (Cronyism)
5. การใช้ข้อมูลภายในของรัฐที่เป็นความลับ เพื่อซื้อ -ขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ (Insider Trading) เช่น กรณีที่เจ้าหน้าที่รัฐรู้ข้อมูลล่วงหน้าว่า รัฐบาลประกาศลดค่าเงิน และนำข้อมูลเหล่านี้ ไปบอกให้แก่คนธุรกิจ หรือนักลงทุน เพื่อดำเนินการซื้อขายเพื่อกำไร
6. การฟอกเงิน (Money Laundering) เป็นการโยกย้าย ถ่ายเทเงินในบัญชีที่ได้จากการทุจริตคอร์รัปชัน
- ฉ้อฉล หรือมีที่มาโดยผิดกฎหมาย หรือผิดศีลธรรม (การพนัน การค้าของเถื่อน การเป็นนายหน้าค้าแรงงาน ฯลฯ) เข้าไปหมุนเวียนในธนาคาร เพื่อหลบเลี่ยงแหล่งที่มาอันไม่ถูกต้อง ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ
7. การใช้อำนาจหรือใช้ตำแหน่งหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ เอื้อประโยชน์ต่อบริษัทของตนเอง และพวกพ้อง ซึ่งเป็นผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest)
8. การเอื้อประโยชน์ (Trading Influence) เช่น การที่บริษัทให้ทำสัญญาว่าจะให้ ผลประโยชน์แก่ตัวเจ้าหน้าที่รัฐ ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การให้ตำแหน่งในบริษัทเมื่อเจ้าหน้าที่รัฐผู้นั้นเกษียณอายุ หรือพ้นจากตำแหน่ง การให้ตำแหน่งแก่เครือญาติ หรือการให้ผลประโยชน์ ทางอ้อมอื่น ๆ แก่เจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อแลกกับการที่เจ้าหน้าที่รัฐเอื้อประโยชน์ให้กับบริษัทนั้น ๆ

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้มีการแบ่งรูปแบบการทุจริตคอร์รัปชัน ที่พบ มากที่สุดในสังคมไทย ได้แก่ (1) การรับสินบนของกำนัน หรือรางวัลต่างๆ (2) การซื้อขายหรือวิ่งเต้น ขอดตำแหน่งในวงราชการ (3) การรับส่วยและการรีดไถประชาชน (4) การทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย เช่น การทุจริตคอร์รัปชันงบประมาณแผ่นดิน การก่อสร้างโครงการต่างๆ ของภาครัฐ (5) การแต่งตั้ง โยกย้าย และ (6) การทุจริตคอร์รัป

ชั้นในเรื่องของเวลา เช่น การทำงานแบบเช้าชามเย็นชาม จะเห็นได้รูปแบบของการทุจริตคอร์รัปชันสำหรับคนไทยในปัจจุบันนั้น มักจะเป็นเรื่องที่มี ความเกี่ยวข้องอยู่เฉพาะกลุ่มข้าราชการประจำ และนักการเมืองเป็นสำคัญ ซึ่งหากจะพิจารณาว่าการ กระทำใดที่จัดอยู่ในรูปแบบการทุจริตคอร์รัปชัน อาจจะประมวลในเชิงแนวความคิดได้ กล่าวคือ ความผิด ต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการซึ่งเจ้าพนักงานเป็นผู้กระทำเช่น ยอมรับสินบนเรียกรับสินบนหรือ การใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยทุจริตหรือเข้ามามีส่วนได้เสียเพื่อประโยชน์สำหรับตนหรือผู้อื่น และความผิดต่อ วินัย ราชการ เช่น การใช้เวลาและทรัพย์สินของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว และใช้อำนาจหน้าที่ ในทางมิชอบ

หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา

ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 – 2564) ได้ กำหนดยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริตอันมีกลยุทธ์ว่าด้วยเรื่องของการปรับฐานความคิดทุกช่วงวัยตั้งแต่ปฐมวัยให้สามารถแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ส่งเสริมให้มีระบบและ กระบวนการกล่อมเกลางานสังคมเพื่อต้านทุจริต ประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเครื่องมือต้าน ทุจริตเสริมพลังการมีส่วนร่วมของชุมชน (Community) และบูรณาการทุกภาคส่วนเพื่อต่อต้านการทุจริต คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) จึงได้มีคำสั่งแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการจัดทำหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้ ด้านการป้องกันการทุจริตขึ้น เพื่อศึกษา วิเคราะห์ และรวบรวมข้อมูล กำหนดแนวทางและขอบเขตในการจัดทำหลักสูตร ยกร่างและจัดทำ เนื้อหาหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้ พิจารณาให้ความเห็นเพิ่มเติม กำหนดแผนหรือ แนวทางการนำหลักสูตรไปใช้ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และดำเนินการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย คณะอนุกรรมการจัดทำหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้ ด้านการป้องกันการ ทุจริตได้ร่วมกันสร้างหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา : Anti-Corruption Education

สาระสำคัญ ของหลักสูตรด้านทุจริตศึกษามีวัตถุประสงค์ในการปลูกฝังและสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการ ทุจริตให้สามารถแยกแยะได้ว่าสิ่งใดเป็นประโยชน์ส่วนตนสิ่งใดเป็นประโยชน์ส่วนรวม ยึดถือประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าประโยชน์ส่วนตน มีจิตพอเพียงต้านทุจริต ละอายและเกรงกลัวที่จะไม่ทุจริตและไม่ทนต่อการทุจริตทุก รูปแบบผ่านสถาบันการศึกษาซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องปลูกฝังตั้งแต่ระดับปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษา ทั้ง ภาครัฐและเอกชน รวมทั้งอาชีวศึกษา การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย และสถาบันการศึกษาอื่นที่ เกี่ยวข้อง เช่น สถาบันการศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร สถาบันการศึกษาใน สังกัด ตช. สถาบันการศึกษาทางทหาร เป็นต้น ต่อเนื่องไปจนถึงระดับอุดมศึกษา เพื่อให้ครอบคลุมทั้งระบบ การศึกษา โดยแต่ละหลักสูตรประกอบด้วยเนื้อหา 4 ชุดวิชา ดังนี้

1. การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ชุดวิชาดังกล่าวนั้นการ แก้ไขปัญหาแบบยั่งยืน โดยปรับเปลี่ยนระบบการคิดของคนในสังคมแยกแยะให้ได้ว่า “เรื่องใดเป็นประโยชน์ส่วน

ตนเรื่องใดเป็นประโยชน์ส่วนรวม” โดยนำวิธีคิดแบบฐาน 10 (Analog thinking) และฐาน 2 (Digital thinking) มาประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาการทุจริตอย่างยั่งยืน

2. ความละเอียดความไม่ทนต่อการทุจริต เป็นชุดวิชาเกี่ยวกับการสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต เป็นการปรับเปลี่ยนสภาพสังคมให้เกิดภาวะ “ที่ไม่ทนต่อการทุจริต” โดยเริ่มตั้งแต่กระบวนการกล่อมเกลாதงสังคมในทุกช่วงวัย เพื่อสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต และปลูกฝังความพอเพียง มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต ความเป็นพลเมืองดี มีจิตสาธารณะ ผ่านทางสถาบันหรือกลุ่มตัวแทนที่ทำหน้าที่ในการกล่อมเกลาทงสังคม เพื่อให้เด็กเยาวชน ผู้ใหญ่ เกิดพฤติกรรมที่ละเอียดต่อการกระทำความผิด การไม่ยอมรับและต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ

3. STRONG: จิตพอเพียงต้านทุจริต เป็นชุดวิชาที่ประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ประกอบกับหลักการต่อต้านการทุจริตอื่น ๆ เพื่อสร้างฐานคิดจิตพอเพียงต่อต้านการทุจริตให้เกิดขึ้นเป็นพื้นฐานความคิดของปัจเจกบุคคล โดยประยุกต์หลัก “STRONG : จิตพอเพียงต้านทุจริต” ซึ่งคิดค้นโดยรองศาสตราจารย์ ดร.มานี ไชยธีรานุวัตรศิริ ในปี 2560 มาเป็นแนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมหน่วยงาน

4. พลเมืองและความรับผิดชอบต่อสังคม พลเมืองศึกษาเป็นการจัดการศึกษาและประสบการณ์เรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองดีของประเทศ มีความภูมิใจในความเป็นพลเมืองตนเอง มีสิทธิมีเสียง สนใจต่อส่วนรวม และมีส่วนร่วมในกิจการบ้านเมืองตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย หรือการเรียนรู้เกี่ยวกับรัฐบาล รัฐธรรมนูญ กฎหมาย ระบบการเมือง การปกครอง สิทธิและความรับผิดชอบของพลเมือง ระบบการบริหารจัดการสาธารณะและระบบตุลาการ

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงาน

โครงการ ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในสถานศึกษา “ป้องกันการทุจริต”
ประกอบด้วยกิจกรรม

1. กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการโรงเรียนสุจริต/ค่ายเยาวชนคนดีของแผ่นดิน
2. กิจกรรมอบรมนักเรียนเครือข่ายโรงเรียนสุจริต
3. กิจกรรมบุคลากรทางการศึกษาด้วยหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา

วิธีการดำเนินงาน

1. ประชุมชี้แจงโครงการ
2. จัดทำโครงการเพื่อขออนุมัติ
3. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานตามโครงการ
4. ประชุมคณะกรรมการเพื่อวางแผนการดำเนินงาน

ขั้นตอนการดำเนินงานของแต่ละกิจกรรม

กิจกรรม	ผู้เข้าร่วมกิจกรรม	ขั้นตอนการดำเนินงาน	สถานที่	ระยะเวลา
1.กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการโรงเรียนสุจริต/ค่ายเยาวชนคนดีของแผ่นดิน	คณะกรรมการสภานักเรียน	-ประชุมดำเนินการ -เชิญวิทยากร -ดำเนินการอบรมเชิงปฏิบัติการโรงเรียนสุจริตเพื่อวางแผนการจัดกิจกรรมการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันในโรงเรียนและสร้างค่านิยมให้เกิดขึ้นแก่นักเรียนโรงเรียนสุราษฎร์พิทยา	บึงปรีดารีสอร์ท จังหวัดเพชรบุรี	22 มิ.ย.2562

กิจกรรม	ผู้เข้าร่วมกิจกรรม	ขั้นตอนการดำเนินงาน	สถานที่	ระยะเวลา
2. กิจกรรมอบรม นักเรียนเครือข่าย โรงเรียนสุจริต	เครือข่าย คณะกรรมการ สถานักเรียนของ สหวิทยาเขต	-ประชุมวางแผนการ ดำเนินงาน -เชิญวิทยากร -อบรมให้ความรู้การ ป้องกันการทุจริตใน สถานศึกษาและปลูกฝัง ค่านิยมในการต่อต้านการ ทุจริตทุกรูปแบบ	โรงเรียน สุราษฎร์พิทยา	7 ก.ย. 2562
3. กิจกรรมอบรม นักเรียนและบุคลากร ด้วยหลักสูตรด้าน ทุจริตศึกษา	นักเรียนโรงเรียน สุราษฎร์พิทยา ทุกระดับชั้น	-ประชุมวางแผนการ ดำเนินงาน -อบรมให้ความรู้และ ปลูกฝังค่านิยมต่อต้านการ ทุจริตทุกรูปแบบใน สถานศึกษา	โรงเรียน สุราษฎร์พิทยา	16 พ.ค.-15 ก.ย.

การประเมินผล

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีการประเมิน	เครื่องมือที่ใช้
- ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนโรงเรียนสุราษฎร์พิทยา เข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 - ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 100 และผลการประเมินอยู่ในระดับ 3 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90	- สำนวนการเข้าร่วมกิจกรรม - สรุปผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา ด้านซื่อสัตย์สุจริต	- แบบสำรวจการเข้าร่วมกิจกรรม - แบบสรุปผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา ด้านซื่อสัตย์สุจริต - สื่อ/วิดีโอ - แหล่งเรียนรู้ภายใน/ภายนอก

บทที่ 4

ผลการดำเนินงาน

1. กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการโรงเรียนสุจริต/ค่ายเยาวชนคนดีของแผ่นดิน

ผลการดำเนินงาน

คณะกรรมการสถานักเรียนสามารถวางแผนการจัดกิจกรรมการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันในโรงเรียน และสร้างค่านิยมให้เกิดขึ้นแก่นักเรียนโรงเรียนสุราษฎร์พิทยา

ภาพที่ 1 กิจกรรมค่ายเยาวชนคนดีของแผ่นดินและการอบรมเชิงปฏิบัติการโรงเรียนสุจริต

2. กิจกรรมอบรมนักเรียนเครือข่ายโรงเรียนสุจริต

ผลการดำเนินงาน

เครือข่ายคณะกรรมการสถานักเรียนมีความรู้การป้องกันการทุจริตในสถานศึกษาและปลูกฝังค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบและนำไปขยายผลในสถานศึกษาของตนเอง

ภาพที่ 2 กิจกรรมอบรมนักเรียนเครือข่ายโรงเรียนสุจริต

3) กิจกรรม อบรมนักเรียนด้วยหลักสูตรด้านพุทธศึกษา

ผลการดำเนินงาน

ได้ดำเนินการอบรมให้ความรู้และปลูกฝังค่านิยมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบในสถานศึกษากับนักเรียนทุกระดับชั้น

ภาพที่ 3 กิจกรรมอบรมนักเรียนด้วยหลักสูตรด้านพุทธศึกษา

ภาพที่ 4 ผลงานนักเรียนหลังจากผ่านการอบรมปลูกฝังค่านิยมด้านทุจริตทุกรูปแบบ

การประเมินผลการบรรลุความสำเร็จของงาน/กิจกรรม ตามตัวชี้วัด (ตามกิจกรรมหลัก)

ที่	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย (ร้อยละ/จำนวน)	ผลผลิต (ร้อยละ/จำนวน)	ผลการประเมิน	
				บรรลุ	ไม่บรรลุ
1	ด้าน ปริมาณ (ตัวเลข)	1.ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนโรงเรียนสุราษฎร์พิทยา เข้าร่วมกิจกรรมตามโครงการไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 2.นักเรียนโรงเรียนสุราษฎร์พิทยา มีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 100 และผลการประเมินอยู่ในระดับ 3 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 3. โรงเรียนมีการสร้างเครือข่ายป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประชาชนทั่วไปเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90	1. ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนโรงเรียนสุราษฎร์พิทยา เข้าร่วมกิจกรรมตามโครงการ ร้อยละ 90 2.นักเรียนโรงเรียนสุราษฎร์พิทยา มีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 100 และผลการประเมินอยู่ในระดับ 3 ร้อยละ 90 3. โรงเรียนมีการสร้างเครือข่ายป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประชาชนทั่วไปเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ 6ร้อยละ 90	/	
2	ด้าน คุณภาพ (บรรยาย)	1. ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนทุกคนภายในโรงเรียนมีทัศนคติ ค่านิยม ความซื่อสัตย์สุจริต 2. นักเรียนโรงเรียนสุราษฎร์พิทยา มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา ด้านความซื่อสัตย์สุจริตอยู่ในระดับดีมาก	1. ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนทุกคนภายในโรงเรียนได้มีทัศนคติ ค่านิยม ความซื่อสัตย์สุจริต 2. นักเรียนโรงเรียนสุราษฎร์พิทยา มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา ด้านความซื่อสัตย์สุจริตอยู่ในระดับดีมาก	/	

ที่	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย (ร้อยละ/จำนวน)	ผลผลิต (ร้อยละ/จำนวน)	ผลการประเมิน	
				บรรลุ	ไม่บรรลุ
2	ด้าน คุณภาพ (บรรยาย)	3. โรงเรียนมีการสร้างเครือข่ายป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต และประชาชนทั่วไป มีส่วนร่วมในการป้องกันและต่อต้านการ ทุจริตทุกรูปแบบ	3.โรงเรียนมีการสร้างเครือข่ายป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต และประชาชนทั่วไป มีส่วนร่วมในการป้องกันและต่อต้านการ ทุจริตทุกรูปแบบ		

บทที่ 5

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการดำเนินงาน ให้ผู้รับผิดชอบ/ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องประเมินผลการดำเนินงานตามตารางดังนี้

ที่	รายการที่ประเมิน	ระดับการประเมิน				
		ดีมาก (>90%)	ดี (75-89%)	พอใช้ (60-74%)	น้อย (50-59%)	ปรับปรุง (<50%)
	สรุปผลการดำเนินงาน					
1	เป็นไปตามตัวชี้วัด ระดับใด	/				
2	เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ระดับใด	/				
3	ระดับความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	/				
4	ภาพรวมของผลการปฏิบัติงานตามงาน/กิจกรรม	/				

การแปลผล

ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ	ร้อยละผลการดำเนินงาน
4.50-5.00	ดีมาก	ร้อยละ 90 ขึ้นไป
4.00-4.49	ดี	75-89
3.50-3.99	พอใช้	60-74
3.00-3.49	น้อย	50-59
2.50-2.99	ปรับปรุง	ต่ำกว่าร้อยละ 50

สรุปผลการประเมินโดยรวมของกิจกรรม

1. จุดเด่นของงาน/กิจกรรม/โครงการครั้งนี้

กิจกรรมต่าง ๆ ในโครงการการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในสถานศึกษา “ป้องกันการทุจริต” เป็นการเสริมสร้างทัศนคติ ค่านิยม ความซื่อสัตย์สุจริต แก่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกคนในโรงเรียน สร้างเครือข่ายป้องกันและปราบปรามการทุจริตและการนำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มาขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติในระดับโรงเรียน

2. จุดที่ควรพัฒนาของงาน/กิจกรรม/โครงการครั้งนี้

- 1) งบประมาณในการดำเนินงานมีไม่มากนัก เนื่องจากเป็นโครงการใหม่ จึงเป็นอุปสรรคในการดำเนินโครงการ
- 2) บุคลากรแต่ละฝ่ายยังขาดความตระหนักและเห็นความสำคัญของการนำหลักสูตรทฤษฎีศึกษาไปใช้ในชีวิตของนักเรียน ทำให้การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ยังไม่มากพอทำให้เป็นอุปสรรคในการดำเนินงาน

3. ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนางาน/กิจกรรม/โครงการครั้งนี้

ส่วนกลางซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรด้านทฤษฎีควรลงพื้นที่ให้ความรู้แก่สถานศึกษาทั่วประเทศ เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ที่ชัดเจนและทั่วถึงอย่างแท้จริง

4. ผลการประเมินงาน/กิจกรรม/โครงการ อยู่ในระดับคุณภาพ

☐ ดีมาก ☒ ดี ☐ พอใช้ ☐ ปรับปรุง

5. งาน/กิจกรรม/โครงการนี้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพของโรงเรียน และเมื่อพิจารณาถึงประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการดำเนินงานของงาน/กิจกรรม/โครงการแล้ว

☒ ควรดำเนินโครงการนี้อีกในปีงบประมาณต่อไป

เพราะ.....

☐ ไม่ควรดำเนินอีกในปีงบประมาณต่อไป

เพราะ.....

6. งบประมาณ

ที่	รายการ	ลูกจ้างชั่วคราว	ค่าตอบแทน	ค่าใช้สอย	ค่าสาธารณูปโภค	ค่าวัสดุ	ค่าครุภัณฑ์	ค่าที่ดินสิ่งก่อสร้าง	รวม
1.	ค่ายานพาหนะเดินทางไปจัดค่ายเยาวชนคนดีของแผ่นดินที่จังหวัดเพชรบุรี			40,000					
รวม				40,000					

ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการ

1. กิจกรรมค่ายเยาวชนคนดีของแผ่นดินและการอบรมเชิงปฏิบัติการโรงเรียนสุจริต นักเรียนที่เข้าร่วมค่าย ประเมินความพึงพอใจในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 90

2. กิจกรรมอบรมนักเรียนเครือข่ายโรงเรียนสุจริต นักเรียนที่เข้ากิจกรรม ประเมินความพึงพอใจในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 90
3. กิจกรรมซื้อ อบรมนักเรียนด้วยหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา นักเรียนที่เข้ากิจกรรม ประเมินความพึงพอใจในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 90

กิจกรรมต่าง ๆ ในโครงการการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในสถานศึกษา “ป้องกันการทุจริต” มีนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม 1,391 คน มีการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินผลความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 50 คน เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผล และนำผลมาพัฒนาในการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป โดยมีผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนร้อยละของเพศผู้ตอบประเมิน

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	25	50.00
หญิง	25	50.00
รวม	50	100

ตารางที่ 2 แสดงระดับการศึกษาของเพศผู้ตอบแบบประเมิน

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มัธยมศึกษาตอนต้น	25	50.00
มัธยมศึกษาตอนปลาย	25	50.00
รวม	50	100

ตารางที่ 3 แสดงระดับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม

ข้อมูลความคิดเห็น	ระดับความพึงพอใจ					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ความพึงพอใจ
ด้านวิทยากร						
1.การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรมีความชัดเจน	24 (48.00)	26 (52.00)				มาก
2.ความสามารถในการเชื่อมโยงเนื้อหาในการอบรม	23 (46.00)	27 (54.00)				มาก
3.ความครบถ้วนของเนื้อหาในการอบรม	24 (48.00)	26 (52.00)				มาก
4.การตอบข้อซักถามในการอบรม	26 (52.00)	24 (48.00)				มากที่สุด
5.กิจกรรมมีความเหมาะสมสอดคล้องกับองค์ความรู้ที่ถ่ายทอด	27 (54.00)	23 (46.00)				มากที่สุด
6.ใช้เวลาตามที่กำหนดไว้	27 (54.00)	23 (46.00)				
7.ความเหมาะสมของเนื้อหากับระยะเวลาที่กำหนด	24 (48.00)	26 (52.00)				มาก
ด้านการนำไปใช้						
8.สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้	20 (40.00)	26 (48.00)	4 (8.00)			มาก
9.สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่/ถ่ายทอดได้	23 (46.00)	27 (54.00)				มาก

จากตารางที่ 3 พบว่าความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่ตอบแบบประเมินความพึงพอใจ จำนวน 50 คน ที่ความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา “ป้องกันการทุจริต” ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับกิจกรรมที่มีความพึงพอใจสูงสุดไปยังความพึงพอใจต่ำสุดตามลำดับ ได้แก่ ในด้านวิทยากร กิจกรรมมีความเหมาะสมสอดคล้องกับองค์ความรู้ที่

ถ่ายทอด คิดเป็นร้อยละ 54 การตอบข้อซักถามในการอบรม คิดเป็นร้อยละ 52 อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด ความสามารถในการเชื่อมโยงเนื้อหาในการอบรม คิดเป็นร้อยละ 54 การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรมีความชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 52 ความครบถ้วนของเนื้อหาในการอบรม คิดเป็นร้อยละ 52 มีระดับความพึงพอใจมาก ด้านระยะเวลา ใช้เวลาตามที่กำหนดไว้ มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54 และความเหมาะสมของเนื้อหากับระยะเวลาที่กำหนด มีระดับความพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 52 ในด้านการนำไปใช้ นักเรียนสามารถนำความรู้จากกิจกรรมที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ คิดเป็นร้อยละ 48 และสามารถนำความรู้ไปเผยแพร่/ถ่ายทอดได้ มีระดับความพึงพอใจมาก คิดเป็นร้อยละ 54

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

1. งบประมาณในการดำเนินงานมีไม่มากนัก เนื่องจากเป็นโครงการใหม่ จึงเป็นอุปสรรคในการดำเนินโครงการ
2. บุคลากรแต่ละฝ่ายยังขาดความตระหนักและเห็นความสำคัญของการนำหลักสูตรทฤษฎีศึกษาไปใช้ในชีวิตของนักเรียน ทำให้การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ยังไม่มากพอ

ข้อเสนอแนะ

ส่วนกลางซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรด้านทฤษฎี ควรลงพื้นที่ให้ความรู้แก่สถานศึกษาทั่วประเทศ เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ที่ชัดเจนและทั่วถึงอย่างแท้จริง

ลงชื่อ Mr. Mr.

(นางสาวภัทรา คำดา)

ผู้รายงาน

A horizontal dotted line for handwriting practice, featuring two slanted strokes that cross the line.

ความคิดเห็นของกลุ่มงาน/กลุ่มสาระการเรียนรู้

.....

ลงชื่อ...../อ. วนันท์

(นายสมบัติ ระมัด)

หัวหน้ากลุ่มงานกิจการนักเรียน

...../...../.....

ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานกิจการนักเรียน

one

Endowed money and gift from the people of the state
and more money from the people of the state are now average population

ลงชื่อ.....

(นายประหยัด ไทยเสน)

รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานกิจการนักเรียน

ความคิดเห็นของงานนิเทศ ติดตาม

การดำเนินกิจกรรมเป็นไปตามวัตถุประสงค์

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวปิตินันท์ น้อมเกตุ)

S / W. G. / b2

